ליעבע, האַס און אַנדערע

אַן אינטערעסאַנטער און שפּאַנענדער ראָמאַן

בעאַרבייט פון ל. ק. ד.

(196־טע פאָרטזעצונג)

מיט צוויי טעג פריהער האָט ווערא דאָס קראַנקענהויז פערלאָזען. דער דאָקטאָר האָט זיך געוואָלט זי זאָל נאָך אַ געוויסע צייט אָבוואַרטען, ווארום אַבוואָהל זי איז שוין אין גאַנצען אויסער גע־פאַהר געווען. זי דאָך זעהר קראַפטלאָז געווען, און דער אַלטער דאָקטאָר האָט געזאָגט דאָס אונטער זיין אויפ־זיכט וועט זי שבעלער צו איהרע פריהע־ריגע קרעפטען קומען ווי זי וועט עס זיך אַליין פערשאַפען קענען.

ווערא האָט אָבער דאָס ניט צוגעגעבען, ערשטענס איז איהר איינגעגעבער פער־לאַנג מיט זיך געליעבטען ווייזער פער־אייניגט צו זיין, זעהר שטאַרק געווען, און צווייטענס האָט עס דער פראַפעסיאָר אויך דורך אַ דורך געוואָלט יעדען מאָהל ווען ער פלעגט צו איהר קומען האָט ער איהר פערזיכערט דאָס זי זעהט זעהר גוט אויס.

דער פראַפעסיאָר האָט דאָך אויסער דעם וואָס ער האָט געוואָלט דער געליעבטער כעמען זיך האָבען האָט ער אויך אַן אַנדער גרונד געהאַט דאָס ווערא זאָל דאָס קראַנקענהויז פערלאָזען, דאָס האַרץ האָט איהם זייער אַ געוויסע צייט אונגעוועהליך גע־שראָקען. עס איז נאָר ניט געשעהען אַז ער זאָל האָבען אַן אורזאַכע זיך צו שרעקען און דאָך האָט ער דעם זעלבמאַמען גע־פיהל פון אונזיכערהייט פון זיך ניט גע־קענט פערהייטיגען וואָלט ווערא צו־שטאַנד פיין רוהע בעפעלערט, וואָלט ער נאָך דעם זעלבען טאָג מיינען פערלאָזען, אום זיך כאָך דער שווייץ צו בעגעבען וואָ־רום יעצט דאָן, ווען ער וועט אין דער שווייץ זיין וועט ער זיך פון אַלע פער־מאָגלענען זיכער פיהלען.

ווי פיעל דער פראָפעסיאָר האָט זיך בעמיהט רוהיג צו בלייבען — די שאַרפע אויג פון זיין געליעבטע האָט עס דאָך בע־מערקט, דאָס ער איז זעהר פערענדערט און איז זעהר אונרוהיג און ווען ער האָט ביז יעצט איהרע פראַגען אויסגעוויכען איז זי דאָך מיט די קורצע אַנטוואָרטען ניט צופרידען געווען.

דאָס הויז אין וועלכער דער פראָפעסיאָר האָט געוואָהנט איז אבגעוועזענדערט גע־שטאַנען — ער האָט איהר מיט אַבזיכט געמיטהעט, אום דער ייִנגערער פון דער נאָכבאַרשאַפט ניט אויסגעזעצט צו זיין.

ווערא איז אין אַ ווייכען שטוהל גע־בען פעגסטער געזעסען און האָט אַ בוך אין האַנד געראַלטען, זי האָט אָבער ניט געלעזען, איהרע געדאַנקען האָבען זיך מיט דעם געליעבטען בעשעפטיגט, וואָס זי האָט יעצט זיין פערענדערונג ניט גע־קענט פערשטעהן, עס איז איהר אונמעג־ליך געווען די אורזאַכע פון זיין פערענ־דערונג צו ערגרינדען.

דעם קאָפּ אויף'ן האַנד אָנגעשפּאַרט, האָט זי האַלב טרוימענד, און האַלב נאָכ־דענקענד דורך דעם פענסטער אויסגע־קוקט, אינדעם איז די טהיר שטיל, אָהנע דעם זי זאָל עס מערקען אויפגעפעגט גע־וואָרען, און דער גראָפּפיראָסט איז אריינ־געקומען.

אייניגע סעקונדען לאַנג האָט ער שווייג־ענד אויף דער געליעבטער געקוקט, דאַן איז ער לאַנגזאַם און פאָרויכטיג צו איהר צוגעטרעטען און האָט זיין האַנד אויף איהר שולטער אַרויפגעלייגט.

ביי זיין בעריהרונג האָט זי אַ ציטער געטהאָן און האָט זיך שבעל אומגעקוקט.

אַלס זי האָט די אויגען צו איהם אויפ־געהויבען, האָט ער געזעהען, דאָס טרעה־רען שיטערען אין זיי. ער האָט האַסטיג אַ שטוהל צוגערויסט און בעהעמערליג איהר האַנד אין זייגע, האָט ער זיך נעבען איהר אונועקגעזעצט.

וואָס איז מיט דיר ווערא, האָט ער גע־פרעגט, ווארום ווייגסטו?

אויף אויגענבליק האָט זי נאָך געקעמפט דאָן איז זי שוין מעהר ניט אין שטאַנדע געווען, די טרעהרען איינצוהאַלטען און אויגען. איפהעריליך האָבען זיי זיך פון איהר אויגען געגאָסען.

דער גראָפּפיראָסט האָט איהר קאָפּ זאַנפט צו זיין ברוסט צוגעצויגען און האָט איהר צערטליך איבער די האָר גע־גלעטען, ער האָט צו איהר גאָר ניט גערעדט ער האָט געוואוסט דאָס נאָכדעם ווי איהר־דע טרעהרען וועלען איהר הער ערלייכ־טערן, וועט זי איהם אליין ערצעהלען וואָס עס דריקט איהר.

און אַזוי איז עס אויך געשעהען. איהר ווייגען איז אַלע מאָהל שטילער און שטי־לער געוואָרען און ענדליך האָט זי זיך אויפגעריכטעט און איהרע טרעהרענדע אויגען אויף דעם געליעבטען ריכטענדיג האָט זי געזאָגט.

— ווייסטו עס ניט, פראַנץ וואָס עס מאַכט מיר אַזוי טרויעריג מוט איך דאָס ווירקליך יעצט זאָגען.

דער גראָפּפיראָסט האָט מיט דעם קאָפּ אַ טרייסעל געטהאָן.

דו רעדסט פערשטעלט ווערא, ווי קען איך וויסען —

— אָבער דאָך פראַנץ, דו מוזט עס וויסען האָט זי איהם אויסגערעגט אונטער־בראָכען, דיין איינגעגע הארץ מוז דאָס דיר זאָגען! עס איז מיט דיר אין דער צוויי שען צייט עפּעס געשעהן חס ביזט אנדערש ווי פריהער פאַר מיין קראַנקהייט געוואָרען ביזט אַזוי פערשטערט אַזוי אויסגע־רעגט פראַנץ ווען דו ליעבסט מיר ניט מעהר.

— ווערא —

ניין, ניין פראַנץ, אונטערברעך מיר ניט, איך וועל זיך דאָך ניט לאָזען גאַרען איך האָב ביז יעצט געשוויגען ווייל איך האָב זיך געטראַכט דאָס פעלייכט בין איך אין אירטהום פעלייכט דוכט זיך דאָס נור מיר אַזוי, עס איז אַן איינבילדונג וואָס אין דער ווירקליכקייט עקזיסטירט דאָס נאָר ניט! איך האָב דער בעאָב אכטעט דיין האַלטונג דייגע אַנדערטער — אָבער דו ביזט אין אַלעס אַנדערש געוואָ־רען דו ביזט ניט מעהר דער אַלטער, ניט מעהר וואָס געווען, דו האָסט עפּעס אין זיך, דוא טראַגסט מיט זיך עפּעס אַרום וואָס דו פירכטסטעט מיר צו זאָגען, ווייל דו פיהלסט, דאָס עס איז אונרעכט דאָס דו וועסט מיר דערמיט וועה טהאָן.

איך טראַג דאָס ניט איבער, איך נעה צו גרונדע וועגן מיין לעבען וועט זיך ווייטער אַזוי שפּיגען ווי אין דער געגענ־וואָרט. זאָג מיר וואָס איז מיט דיר, וואָס האָט דיר צו מיר פרעמד געמאַכט, פיליייכט איז עס בלויז אַ מיסעערשטענד־ניס וואָס מיט אַן אָפענע אויסשטראַכע וועט עס זיך לייכט לאָזען אויפקלערען נור לאָז מיר ניט מיט דיעזער שרעקליכער אונווייסענהייט.

דער גראָפּפיראָסט וואָס איז אויף אַזאַ אויסבורוף ניט פאַרבעריידעט געווען, האָט איהר ערשטוינט אָנגעקוקט דאַן אָבער האָט ער מיט'ן קאָפּ אַ שאָקעל גע־טהאָן און אַ שוואַכער לאַכען איז איבער זיין געזיכט איבערגעפלויגען.

— ווערא, איך בין אונטערבראָכען מיר ניט, איך וועל זיך דאָך ניט לאָזען גאַרען איך האָב ביז יעצט געשוויגען ווייל איך האָב זיך געטראַכט דאָס פעלייכט בין איך אין אירטהום פעלייכט דוכט זיך דאָס נור מיר אַזוי, עס איז אַן איינבילדונג וואָס אין דער ווירקליכקייט עקזיסטירט דאָס נאָר ניט! איך האָב דער בעאָב אכטעט דיין האַלטונג דייגע אַנדערטער — אָבער דו ביזט אין אַלעס אַנדערש געוואָ־רען דו ביזט ניט מעהר דער אַלטער, ניט מעהר וואָס געווען, דו האָסט עפּעס אין זיך, דוא טראַגסט מיט זיך עפּעס אַרום וואָס דו פירכטסטעט מיר צו זאָגען, ווייל דו פיהלסט, דאָס עס איז אונרעכט דאָס דו וועסט מיר דערמיט וועה טהאָן.

איך טראַג דאָס ניט איבער, איך נעה צו גרונדע וועגן מיין לעבען וועט זיך ווייטער אַזוי שפּיגען ווי אין דער געגענ־וואָרט. זאָג מיר וואָס איז מיט דיר, וואָס האָט דיר צו מיר פרעמד געמאַכט, פיליייכט איז עס בלויז אַ מיסעערשטענד־ניס וואָס מיט אַן אָפענע אויסשטראַכע וועט עס זיך לייכט לאָזען אויפקלערען נור לאָז מיר ניט מיט דיעזער שרעקליכער אונווייסענהייט.

— דו האָסט רעכט, ווערא, איך בין פערענדערט, אָבער צוליעב נאָנץ אַנדערע גרינדע ווי דו רעכענסט! איך קען דיר ניט זאָגען פון וואַנען עס קומט צו מיר, איך קען פון דעם געפיהל ניט לויז ווע־רען דאָס אונז דראָהעט געפאַהר! עס איז נאָר ניט געשעהען איך זאָל דערצו אַ גרונד האָבען, קיינער ווייס ווער מיר זייי־נען און דאָך איז עס מיר ווי אַן אונגליק קומט אויף אונז ווי מען טהוט עפּעס אין דער שטיל געגען אונז אום אונז־ — פער־

ניכטען, איך האָב דיר דערפון ניט גע־וואָלט זאָגען, אום דיר ניט צו בעאונרו היגען, אָבוואָהל איך האָב ניט דעם קלענס טען בעווייז פאַר מיין פערמוטהונג — יעצט איז מיר אָבער אַנדערש ניט איבער געבליבען ווי צו ריידען, ווארום ווען איך וואָלט יעצט אויך געשוויגען וואָלט דיין אויפרעגונג נאָך גרעסער געוואָרען.

ער האָט טיעף דעם אטהעם אבגע־צויגען, ווערא האָט עס געזעהען, דאָס נאָכדעם ווי ער האָט זיך אויסגערעדט האָט ער זיך בערייטענד לייכטער געפיהלט ער האָט גערעכענט דאָס זיין מיטטהיי לונג וועט איהר אונרוהיג מאַכען, ער האָט אָבער א טעות געהאַט, מיט א גליקליכען לאַכען האָט זי איהם די האַנד ענטגעגען אויסגעשטרעקט, ריכטיג ווי זי וואָלט איהם וועלען איבערבעטען פאַר דעם פער־ראַכט וואָס זי האָט אויף איהם געהאַט און יהאָט געפרעגט:

און וואָס רעכענסט דו יעצט צו טהאָן, פראַנץ? ווען דו פירכטסטעט, דאָס אונז דראָהעט דאָ א געפאַהר — וואָ־רום פערלאָזען מיר גלייך די שטאַדט ניט?

— דאָס קען איך צוליעב דיר ניט, געליעבטע האָט ער ערווידערט, ווען איך זאָל עס זאָגאַר וועלען ביזטו נאָך צו שוואַך די רייזע צו מאַכען, דאָס זאָל קיין שלעכטע ווירקונג אויף דיין געזונד האַ־בען!

— דאָך דאָך, פראַנץ! האָט זי אויסגערופען דענקסטו דאָס איך וועל דאָ רוהיג קענען בלייבען נאָכדעם ווי דוא האָסט מיר דיין אהנונג אויסגעשפּראָכען? וואָס האַלט אונז דען אָב גלייך מיינען צו פערלאָזען? איך בין פאַר מיין קראַנק הייט ניט אַזוי געזונד געווען ווי יעצט — אין געגענטהייל, דער ווייטער בלייבען אויף דיעזען פּלאַץ איז מיר אונ־ערטרעגליך דאָ א ווייטער צו פערבלייבען הייסט פאַר מיר ווידער קראַנק ווערען!

ניין, ניין, געליעבטער, דוא דאַרפסט יעצט אויף מיר ניט קוקען, און וואָס שנע לער מיר וועלן דעם פּלאַץ פערלאָזען אום זאָ בעסער פאַר אונז!

—טהו עס מיר צוליעב פראַנץ, איך וועל נור דאַן רוהיג ווערען, ווען מיר וועל־לען די שטאַדט הינטער זיך האָבען!

(פאָרטזעצונג פאָלגט)

על שלשה דברים
— העולם עומד —

שיקט געלד

— דורך —

מר. הערי זיינבערג

פרעזידענט פון "אידישען זשורנאל".

צו אייערע קרובים אין יזראַפ

ראַיעלע, אַנשטענדיגע און פריינדליכע בע־האַנדלונג איז מיין מאָטאָ

איך שיק געלד נאָך אַלע טהיילען פון דער וועלט

און אויב דאָס געלד ערייכט ניט דאָס פּלאַץ בעקומט איהר די נאָכצע פולע סומע געלד. איך מאַך קיינע חשבונות אום אייך זאָל נאָר ניט בלייבען!

שיקט געלד פון פּלאַץ ווי אַלע שיקען

קאַנטרי אידען קענען אויך געלד שיקען דורך מר. ווייַנבערג. — די געלד מוז צוגעשיקט ווערען דורך אַ מאַני אָרדער און די אָדרעס געשריבען אין רוסיש.

אפּפּיס:

251־253 קווין סטריט וועסט

טעלעפאָן אָדעלייד 3967

ליעבע, האַס און אַנדערע

אַן אינטערעסאַנטער און שפּאַנענדער ראָמאַן

בעאַרבייט פון ל. ק. ד.

(196־טע פאָרטזעצונג)

מיט צוויי טעג פריהער האָט ווערא דאָס קראַנקענהויז פערלאָזען. דער דאָק־טאָר האָט זעהר געוואָלט זי זאָל נאָך אַ געוויסע צייט אָבוואַרטען, ווארום אַב־וואָהל זי איז שוין אין גאַנצען אויסער גע־פאַהר געווען איז זי דאָך כאָך זעהר קראַפטלאָז געווען, און דער אַלטער דאָק־טאָר האָט געזאָגט דאָס אונטער זיין אויפ־זיכט וועט זי שבעלער צו איהרע פריהע־ריגע קרעפטען קומען ווי זי וועט עס זיך אַליין פערשאַפען קענען.

ווערא האָט אָבער דאָס ניט צוגעגעבען, ערשטענס איז איהר איינגעגעבער פער־לאַנג מיט זיך געליעבטען ווייזער פער־איינינט צו זיין, זעהר שטאַרק געווען, און צוויישטענס האָט עס דער פראָפעסיאָר אויך דורך אַ דורך געוואָלט יעדען מאָהל ווען ער פלעגט צו איהר קומען האָט ער איהר פערזיכערט דאָס זי זעהט זעהר גוט אויס.

דער פראָפעסיאָר האָט דאָך אויסער דעם וואָס ער האָט געוואָלט דער געליעבטער כעמען זיך האָבען האָט ער אויך אַן אַנדער גרונד געהאַט דאָס ווערא זאָל דאָס קראַנ־קענהויז פערלאָזען, דאָס האַרץ האָט איהם זייט אַ געוויסע צייט אונגעוועהליך גע־שראָקען. עס איז נאָר ניט געשעהען אַז ער זאָל האָבען אַן אורזאַכע זיך צו שרעק־קען און דאָך האָט ער דעם זעלבמאַמען גע־פיהל פון אונזיכערהייט פון זיך ניט גע־קענט פערהייטיגען וואָלט ווערא צו־שטאַנד פיין רוהע בעפעלערט, וואָלט ער נאָך דעם זעלבען טאָג מיינען פערלאָזען, אום זיך כאָך דער שווייץ צו בעגעבען וואָ־רום יעצט דאָן, ווען ער וועט אין דער שווייץ זיין וועט ער זיך פון אַלע פער־מאָגלענען זיכער פיהלען.

ווי פיעל דער פראָפעסיאָר האָט זיך בעמיהט רוהיג צו בלייבען — די שאַרפע אויג פון זיין געליעבטע האָט עס דאָך בע־מערקט, דאָס ער איז זעהר פערענדערט און איז זעהר אונרוהיג און ווען ער האָט ביז יעצט איהרע פראַגען אויסגעוויכען איז זי דאָך מיט די קורצע אַנטוואָרטען ניט צופרידען געווען.

דאָס הויז אין וועלכער דער פראָפעסיאָר האָט געוואָהנט איז אבגעוועזענדערט גע־שטאַנען — ער האָט איהר מיט אַבזיכט געמיטהעט, אום דער ייִנגערער פון דער נאָכבאַרשאַפט ניט אויסגעזעצט צו זיין.

ווערא איז אין אַ ווייכען שטוהל גע־בען פעגסטער געזעסען און האָט אַ בוך אין האַנד געראַלטען, זי האָט אָבער ניט געלעזען, איהרע געדאַנקען האָבען זיך מיט דעם געליעבטען בעשעפטיגט, וואָס זי האָט יעצט זיין פערענדערונג ניט גע־קענט פערשטעהן, עס איז איהר אונמעג־ליך געווען די אורזאַכע פון זיין פערענ־דערונג צו ערגרינדען.

דעם קאָפּ אויף'ן האַנד אָנגעשפּאַרט, האָט זי האַלב טרוימענד, און האַלב נאָכ־דענקענד דורך דעם פענסטער אויסגע־קוקט, אינדעם איז די טהיר שטיל, אָהנע דעם זי זאָל עס מערקען אויפגעפעגט גע־וואָרען, און דער גראָפּפיראָסט איז אריינ־געקומען.

אייניגע סעקונדען לאַנג האָט ער שווייג־ענד אויף דער געליעבטער געקוקט, דאַן איז ער לאַנגזאַם און פאָרויכטיג צו איהר צוגעטרעטען און האָט זיין האַנד אויף שולטער אַרויפגעלייגט.

ביי זיין בעריהרונג האָט זי אַ ציטער געטהאָן און האָט זיך שבעל אומגעקוקט.

אַלס זי האָט די אויגען צו איהם אויפ־געהויבען, האָט ער געזעהען, דאָס טרעה־רען שיטערען אין זיי. ער האָט האַסטיג אַ שטוהל צוגערויסט און בעהעמערליג איהר האַנד אין זייגע, האָט ער זיך נעבען איהר אונועקגעזעצט.

וואָס איז מיט דיר ווערא, האָט ער גע־פרעגט, ווארום ווייגסטו?

אויף אויגענבליק האָט זי נאָך געקעמפט דאָן איז זי שוין מעהר ניט אין שטאַנדע געווען, די טרעהרען איינצוהאַלטען און אויגען. איפהעריליך האָבען זיי זיך פון איה־רע אויגען געגאָסען.

דער גראָפּפיראָסט האָט איהר קאָפּ זאַנפט צו זיין ברוסט צוגעצויגען און האָט איהר צערטליך איבער די האָר גע־גלעטען, ער האָט צו איהר גאָר ניט גערעדט ער האָט געוואוסט דאָס נאָכדעם ווי איה־רע טרעהרען וועלען איהר הער ערלייכ־טערן, וועט זי איהם אליין ערצעהלען וואָס עס דריקט איהר.

מענש, פרעם וועניגער

ווען מען געהט דורך די בוטשער־שאָפּס, די פלייש־מערק, די שלאַכט־הייזער, דעם פיש־מארק, די ווארושט־געשעפטען א. ד. ג. ניט מען אמאָהל א טראַכט וויפיעל לעבעדיגע באַשעפענ־שען דער מענש הרגט אויס מיט דעם צוועק אנצושטאָפּען זיין מאָגען. און אַלעס זעהט אויס אַזוי געשמאַק, אַזאַ רייצט דאָס דעם גומען און קיצעלט דעם אַפּעטיט, אַז עס דוכט זיך וואָס מעהר מען קען אין זיך אריינשלינגען געפרע־געלטע פיש, געדעמפּפטע פלייש, גע־בראָטענע אינדיקעס, געסמוקטע צונג־לאָך אַלץ געוונטער איז מען און אַלץ זי־כערער איז מען מיט'ן געזונד.

אבער ווען מען הערט זיך צו צו די בעווייזע, וועלכע עס גיבען פיעלע וואָס האָבען זיך ערנסט אריינגעטראַכט אין דעם מענשען'ס פלייש־פרעסענדע און פיש פרעסענדע געוואָהנהייט און האָבען אונטערזוכט די ווירקונג וועלכע עס האָט אויף דעם מענשען, דאַן קומט מען צום שלוס, אַז מען לעבט דעריין אין א גרויסען טעות, ווי אין אַלע אַנ־גענעמען דעם מענשען'ס נאַטור.

שוין ניט גערעדט וועגען א טאַלס־טאַי און עהנליכע צו איהם וועלכע פרייוויגען אז הרגענען לעבעדיגע ברואים און פרעסען זייער פלייש איז א פער־ברעכען. דיעזע גרויסע גייסטער שטע־הען הויף אין זייער מאַראַל און זייערע אויסגעאייידעלטע מאָראַלישע געפיהלע רעבעלירען געגען פעראַוואַכען טויט אדער שמערצען צו וועלכע ניט איז לע־בעריגע בריאה, אַרויסגעהענדיג פון דעם שטאַנדפּונקט פון מאָראַל פרעדיגען זיי די צוריקהאַלטונג פון צו עסען "אבר מן החי" און געפיגען אַלע בעוויזע, אז פאַר דעם מענשען וואָלט דאָס געווען גע־וונדער.

אבער אויסער דיעזע מאָראַלישע הויף ענטוויקעלטע מענשען, זיינען שוין איצט דא פיעל געבילדעטע און פאַך־געלעהרטע, וועלכע ווייזען אז א חוץ דער מאָראַל, איז פשוט פאַר דעם מענ־שען פיעל געזונדער אויסצוקומען אַת סטייקס און וועל־קאַטלעטס, אהן פראַי־פיש און געפרעגעלטע לאַבסטערס, אהן געסמוקטע צונג און געוואַהנהייט און וואורשטלאַך, זיי ווייזען, אז די מענ־שען וועלכע האַלטען זיך צוריק פון פלייש עסען ליידען ניט אזוי פיעל פון ערקעלטונגען, פון כירען קראַנקהייט פון קאַטאַר, אַפּאָפּלעקסיע, רעומאַ טיזם און פיעלע אנדערע קראַנקהייטען.

דער פראַנצויזישער נאַוועליסט ק. הויסמאַן בעשרייבט וואָס ער האָט בע־אַכטעט אין דעם לעבען פון געוויסע סעקטעס פון מאַנאַכען, וועלכע עסען ניא קיין אבר מן החי, זיי לעבען נאָר דורך נאַהרען זיך מיט תבואה, פרוכט, גרינס, אַנדערע אויך אייער, פוטער קעז און מילך, און זיי צייכענען זיך אויס מיט זייער געזונד און מיט זייער לאַנגען לעבען.

אין אַלגעמיין האָבען מענשען אַלע מאָל געמאַכט א טעות אין הלכות אכילה ושתיה. עס איז צ. ב. אַלגעמיין אַנ־גענומען אז א גרויסער אַפּעטיט איז א סימן פון פיעל געזונד, אז וואָס א מענש קען מעהר אריינפרעסען און פערדייעט דערצו אַלעס וואָס ער שלינגט אריין, אַלץ געזינטער און שטאַרקער איז ער און אַלץ לייגנער וועט ער לעבען. אין די לעצטע יאָהרען האָט מען אַנגעהויבען אויסצוגעפינען אז עס איז גאָר ניט אזוי די מעשה, פראָפעסאָר טשיטענדער, דר. ווייליי, דר. פעלעלאַג און פלעטשער, וועלכע האָבען געמאַכט ספּעציעלע אינ־טערזוכונגען דעריין, האָבען אויסגעפר־גען, אז עס איז אָקוראַט דער היפוך. דער מענש וואָס געוועהנט זיך איין צו בעגיגענען זיך מיט ווייניגער נאָהרונג איז געזונדער און לעבט לייגנער איידער דער מענש וואָס האָט זיך צוגעוואָהנט פיעל צו עסען.

דאָס פיעל עסען, זאָגען זיי, קומט ניט דערפון וואָס דעם מענשען'ס נאַטור זאָל דאָס פאַדערען, זאָנדערן דאָס קומט פשוט פון געוועהנהייט. אין אמת'ן אבער פאַדערט דעם מענשען'ס נאַטור נאָר ניט פיעל נאָהרונג פיר זיין געזינ־דער עקזיסטענץ. די צרה מיט דאָס רוב מענשען איז, וואָס זיי קענען ניט נאַטוראַלירען זייער גערייצטען גע־שמאַק, א שטיקעל בראַטען, א טשיקען גרי־קאַסעע שמעקט אזוי גוט, אז דעם מענשען ווילט זיך דאָס איינשלינגען; און איין מאָל ווילט זיך איהם דאָס אזוי שטאַרק, רוכט זיך איהם שוין, אז עס איז א פיקוח נפש, אז ער וועט זיין גע־ווינד און שטאַרק ווען ער וועט דאָס אריינפרעסען.

מען דערצעהלט, אז די מעהרסטע פון איטאַליענער, וועלכע נאָהרען זיך כמעט בלויז מיט מאַקאַראָני איידער זיי קומען אריבער קיין אַמעריקא, זיינען געזונדער און שטאַרקער איידער ווען זיי געוועהנען זיך דא איין צו אַלערליי פיש און פלייש מאַכלים.

ביי די יאַפּאַנער איז דער בעסטער מאַכל רייז: אהן רייז איז פאַר זיי דער לעבען קיין לעבען ניט, דער מאַהלצייט קיין מאַהלצייט ניט, ווערהענד פאַר דעם אַמעריקאַנער איז רייז גאָר ניט אזא משונה געשמאַקער, מאַכל. אויסער א לעפעל רייז אַמאָל אין סוף אדער א שטיקעל רייז־פודינג אַמאָל אין א נא־ווינע האָט ער פאַר דיעזען מאַכל קיין געברויך ניט, און דער יאַפּאַנער איז גאַנץ שטאַרק און געזונד פון זיינע רייז־מאַכלים. וואָס דאָס ציינט, אז בנוגע צו מאַכלים געהט דער מענש בלויז נאָך זיין געוועהנהייט און נאָך דער רייצונג: פון זיין גומען, און ניט דערפאַר ווייל עס איז געזונדער פאַר'ן מאָגען אדער ווייל דאָס פערליינגערט זיין לעבען.

כמעט אַלע בעהויפּטען, אז וועגע־טאַריאַנער פרויען, ד. ה. פרויען וועלכע האַלטען זיך צוריק פון פיש און פלייש נאָהרונג און געברויכט אַלס שפּייז נור תבואה, פרוכט, גרינס און מילכיגס, האַלטען אויף זייער שעהנקייט לייגנער, זייער פארב אין געזיכט איז רייצענדער, די סאַמעט גלאַטקייט פון זייערע באַקען איז פערכטיגער איידער ביי די פרויען וועלכע האָבען ליעב אריינצופרעסען. וואָס וואַלט א פרוי ניט געטהאָן אויף־צוהאַלטען איהר שעהנקייט און יוגען אויסזעהען, פון דעסטוועגען קענען ניט פיעלע פון זיי אפּערען זייער געוואַהנ־הייט צו א סטייק, צו א ספּרינג־טשיקען אדער עהנליכע מאַכלים, עס איז נאָר פשוט ווייל די געוואַהנהייט איז די צווייטע נאַטור.

אבער פונקט אזוי ווי מען קען זיך צוגעוואָהנען צו א זאַך אזוי קען מען זיך אבגעוואָהנען פון א זאַך און דאַן וועט אויך די פערקע:הרטע געוועהנהייט זיין א צווייטע נאַטור. די וועגעטעריא־נער ווייזען, אז ניט נאָר איז דאָס שפּייז־זען זיך מיט תבואה, גרינס, פרוכט אויף מענש, אין דער לעבען פון געוויסע סעקטעס פון מאַנאַכען, וועלכע עסען ניא קיין אבר מן החי, זיי לעבען נאָר דורך נאַהרען זיך מיט תבואה, פרוכט, גרינס, אַנדערע אויך אייער, פוטער קעז און מילך, און זיי צייכענען זיך אויס מיט זייער געזונד און מיט זייער לאַנגען לעבען.

אין אַלגעמיין האָבען מענשען אַלע מאָל געמאַכט א טעות אין הלכות אכילה ושתיה. עס איז צ. ב. אַלגעמיין אַנ־גענומען אז א גרויסער אַפּעטיט איז א סימן פון פיעל געזונד, אז וואָס א מענש קען מעהר אריינפרעסען און פערדייעט דערצו אַלעס וואָס ער שלינגט אריין, אַלץ געזינטער און שטאַרקער איז ער און אַלץ לייגנער וועט ער לעבען. אין די לעצטע יאָהרען האָט מען אַנגעהויבען אויסצוגעפינען אז עס איז גאָר ניט אזוי די מעשה, פראָפעסאָר טשיטענדער, דר. ווייליי, דר. פעלעלאַג און פלעטשער, וועלכע האָבען געמאַכט ספּעציעלע אינ־טערזוכונגען דעריין, האָבען אויסגעפר־גען, אז עס איז אָקוראַט דער היפוך. דער מענש וואָס געוועהנט זיך איין צו בעגיגענען זיך מיט ווייניגער נאָהרונג איז געזונדער און לעבט לייגנער איידער דער מענש וואָס האָט זיך צוגעוואָהנט פיעל צו עסען.

דאָס פיעל עסען, זאָגען זיי, קומט ניט דערפון וואָס דעם מענשען'ס נאַטור זאָל דאָס פאַדערען, זאָנדערן דאָס קומט פשוט פון געוועהנהייט. אין אמת'ן אבער פאַדערט דעם מענשען'ס נאַטור נאָר ניט פיעל נאָהרונג פיר זיין געזינ־דער עקזיסטענץ. די צרה מיט דאָס רוב מענשען איז, וואָס זיי קענען ניט נאַטוראַלירען זייער גערייצטען גע־שמאַק, א שטיקעל בראַטען, א טשיקען גרי־קאַסעע שמעקט אזוי גוט, אז דעם מענשען ווילט זיך דאָס איינשלינגען; און איין מאָל ווילט זיך איהם דאָס אזוי שטאַרק, רוכט זיך איהם שוין, אז עס איז א פיקוח נפש, אז ער וועט זיין גע־ווינד און שטאַרק ווען ער וועט דאָס אריינפרעסען.

מען דערצעהלט, אז די מעהרסטע פון איטאַליענער, וועלכע נאָהרען זיך כמעט בלויז מיט מאַקאַראָני איידער זיי קומען אריבער קיין אַמעריקא, זיינען געזונדער און שטאַרקער איידער ווען זיי געוועהנען זיך דא איין צו אַלערליי פיש און פלייש מאַכלים.

ביי די יאַפּאַנער איז דער בעסטער מאַכל רייז: אהן רייז איז פאַר זיי דער לעבען קיין לעבען ניט, דער מאַהלצייט קיין מאַהלצייט ניט, ווערהענד פאַר דעם אַמעריקאַנער איז רייז גאָר ניט אזא משונה געשמאַקער, מאַכל. אויסער א לעפעל רייז אַמאָל אין סוף אדער א שטיקעל רייז־פודינג אַמאָל אין א נא־ווינע האָט ער פאַר דיעזען מאַכל קיין געברויך ניט, און דער יאַפּאַנער איז גאַנץ שטאַרק און געזונד פון זיינע רייז־מאַכלים. וואָס דאָס ציינט, אז בנוגע צו מאַכלים געהט דער מענש בלויז נאָך זיין געוועהנהייט און נאָך דער רייצונג: פון זיין גומען, און ניט דערפאַר ווייל עס איז געזונדער פאַר'ן מאָגען אדער ווייל דאָס פערליינגערט זיין לעבען.

כמעט אַלע בעהויפּטען, אז וועגע־טאַריאַנער פרויען, ד. ה. פרויען וועלכע האַלטען זיך צוריק פון פיש און פלייש נאָהרונג און געברויכט אַלס שפּייז נור תבואה, פרוכט, גרינס און מילכיגס, האַלטען אויף זייער שעהנקייט לייגנער, זייער פארב אין געזיכט איז רייצענדער, די סאַמעט גלאַטקייט פון זייערע באַקען איז פערכטיגער איידער ביי די פרויען וועלכע האָבען ליעב אריינצופרעסען. וואָס וואַלט א פרוי ניט געטהאָן אויף־צוהאַלטען איהר שעהנקייט און יוגען אויסזעהען, פון דעסטוועגען קענען ניט פיעלע פון זיי אפּערען זייער געוואַהנ־הייט צו א סטייק, צו א ספּרינג־טשיקען אדער עהנליכע מאַכלים, עס איז נאָר פשוט ווייל די געוואַהנהייט איז די צווייטע נאַטור.

אבער פונקט אזוי ווי מען קען זיך צוגעוואָהנען צו א זאַך אזוי קען מען זיך אבגעוואָהנען פון א זאַך און דאַן וועט אויך די פערקע:הרטע געוועהנהייט זיין א צווייטע נאַטור. די וועגעטעריא־נער ווייזען, אז ניט נאָר איז דאָס שפּייז־זען זיך מיט תבואה, גרינס, פרוכט אויף מענש, אין דער לעבען פון געוויסע סעקטעס פון מאַנאַכען, וועלכע עסען ניא קיין אבר מן החי, זיי לעבען נאָר דורך נאַהרען זיך מיט תבואה, פרוכט, גרינס, אַנדערע אויך אייער, פוטער קעז און מילך, און זיי צייכענען זיך אויס מיט זייער געזונד און מיט זייער לאַנגען לעבען.

אין אַלגעמיין האָבען מענשען אַלע מאָל געמאַכט א טעות אין הלכות אכילה ושתיה. עס איז צ. ב. אַלגעמיין אַנ־גענומען אז א גרויסער אַפּעטיט איז א סימן פון פיעל געזונד, אז וואָס א מענש קען מעהר אריינפרעסען און פערדייעט דערצו אַלעס וואָס ער שלינגט אריין, אַלץ געזינטער און שטאַרקער איז ער און אַלץ לייגנער וועט ער לעבען. אין די לעצטע יאָהרען האָט מען אַנגעהויבען אויסצוגעפינען אז עס איז גאָר ניט אזוי די מעשה, פראָפעסאָר טשיטענדער, דר. ווייליי, דר. פעלעלאַג און פלעטשער, וועלכע האָבען געמאַכט ספּעציעלע אינ־טערזוכונגען דעריין, האָבען אויסגעפר־גען, אז עס איז אָקוראַט דער היפוך. דער מענש וואָס געוועהנט זיך איין צו בעגיגענען זיך מיט ווייניגער נאָהרונג איז געזונדער און לעבט לייגנער איידער דער מענש וואָס האָט זיך צוגעוואָהנט פיעל צו עסען.

דאָס פיעל עסען, זאָגען זיי, קומט ניט דערפון וואָס דעם מענשען'ס נאַטור זאָל דאָס פאַדערען, זאָנדערן דאָס קומט פשוט פון געוועהנהייט. אין אמת'ן אבער פאַדערט דעם מענשען'ס נאַטור נאָר ניט פיעל נאָהרונג פיר זיין געזינ־דער עקזיסטענץ. די צרה מיט דאָס רוב מענשען איז, וואָס זיי קענען ניט נאַטוראַלירען זייער גערייצטען גע־שמאַק, א שטיקעל בראַטען, א טשיקען גרי־קאַסעע שמעקט אזוי גוט, אז דעם מענשען ווילט זיך דאָס איינשלינגען; און איין מאָל ווילט זיך איהם דאָס אזוי שטאַרק, רוכט זיך איהם שוין, אז עס איז א פיקוח נפש, אז ער וועט זיין גע־ווינד און שטאַרק ווען ער וועט דאָס אריינפרעסען.

מען דערצעהלט, אז די מעהרסטע פון איטאַליענער, וועלכע נאָהרען זיך כמעט בלויז מיט מאַקאַראָני איידער זיי קומען אריבער קיין אַמעריקא, זיינען געזונדער און שטאַרקער איידער ווען זיי געוועהנען זיך דא איין צו אַלערליי פיש און פלייש מאַכלים.

ביי די יאַפּאַנער איז דער בעסטער מאַכל רייז: אהן רייז איז פאַר זיי דער לעבען קיין לעבען ניט, דער מאַהלצייט קיין מאַהלצייט ניט, ווערהענד פאַר דעם אַמעריקאַנער איז רייז גאָר ניט אזא משונה געשמאַקער, מאַכל. אויסער א לעפעל רייז אַמאָל אין סוף אדער א שטיקעל רייז־פודינג אַמאָל אין א נא־ווינע האָט ער פאַר דיעזען מאַכל קיין געברויך ניט, און דער יאַפּאַנער איז ג